

**FAIR
ACTION**

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022

Innehållsförteckning

Kort om oss.....	3
Kanslichefen har ordet	4
Framgångar i urval 2022.....	5
Våra granskningar och påverkansarbete 2022.....	6
Spridning - så kommunicerade vi med våra målgrupper 2022.....	13
Nätverk och samarbeten.....	16
Styrelse, kansli och medlemmar.....	18
Hållbarhetsrapportering.....	19
Årsredovisning.....	28

Kort om Fair Action

Vi granskar företag

Fair Action är en ideell förening som arbetar för att få företag att ta ansvar för sin påverkan på människor och miljö. Vi granskar hur varor och tjänster är producerade och sätter press på företag att förbättra arbetsvillkor och betala levnadslöner.

Vi låter fler röster höras

Vi vill att de som arbetar i svenska företags leverantörsled ska komma till tals och få bättre möjligheter att kräva sina rättigheter. Därför samarbetar vi med lokala organisationer runt om i världen.

Experter på företagsansvar

Vi bildades 1996 och har sedan dess fått flera utmärkelser för vårt arbete. 2022 mottog vi Borås Science Park pris inom hållbara konsumtion.

Tillsammans kan vi påverka

Vi har runt 250 medlemmar, nio anställda på kansliet och en ideellt arbetande styrelse.

Kanslichefen har ordet

Ulrika Urey, kanslichef

Året som gick har inneburit oroliga tider. Kriget i Ukraina och översvämningar och skogsbränder i spåren av klimatförändringarna väckte sorg och oro för framtiden. Samtidigt har viktiga framsteg gjorts inom företagsansvar.

En viktig framgång är att klädföretag och fackförbund i slutet av året kom överens om att jobba tillsammans för att förbättra säkerheten på klädfabriker i Pakistan. Under 2022 har förhandlingar pågått kring utökningen av det så kallade arbetsmiljöavtalet till Pakistan. Fair Action har bidragit till att sätta press på företagen - inte minst H&M - som förhandlar om avtalet, tillsammans med Clean Clothes Campaign och med att ta fram granskningar som visar på behovet av att förbättra arbetsmiljön.

I slutet av året kom tyvärr också ett tråkigt besked. Regeringen drog ner biståndsbudgeten och tog bort möjligheten att få fortsatt stöd till informations- och kommunikationsinsatser om global hållbar utveckling. Neddragningen innebär att många organisationer som granskar makthavare och sprider kunskap om demokrati, mänskliga rättigheter och effektivt bistånd drastiskt måste minska sin verksamhet. För Fair Action innebär det att ett av våra viktigaste stöd för att bedriva påverkansarbete riktat mot företag och politiker försvinner. Fair Action kommer arbeta ännu mer för att bredda vår finansiering de kommande åren.

En ljuspunkt under 2022 var att vårt arbete med gymnasieelever fick pris av Borås Science Park. Fair Action fick priset för materialet "Vi handlar, vem betalar?", där vi utbildar gymnasieelever i att själva kritiskt kunna granska företags hållbarhetsarbete. Juryn tar i sin motivering fasta på att vi hjälper unga att se skillnad på företags greenwashing och äkta ansvarstagande för miljö och social utveckling. Vi är såklart riktigt stolta över det fina priset.

Tack alla som engagerat er i våra kampanjer och stöttat oss under 2022!

Framgångar i urval 2022

Under året har Fair Action bidragit till att:

- Ett nytt avtal som ska förbättra säkerheten för hundratusentals anställda i Pakistans kläd- och textilfabriker slöts mellan globala fack och företag. Avtalet bygger på modellen som använts framgångsrikt i Bangladesh, där arbetet lett till att över 120 000 förbättringar har gjorts av nödutgångar, brandvarnare och elektriska ledningar.
- Fristads, Nelly och Indiska skrev på arbetsmiljöavtalet för säkrare klädfabriker i Bangladesh. Avtalet kom till efter kollapsen av klädfabriken Rana Plaza 2013 då 1134 människor dog. Över 2 miljoner anställda i kläd- och textilproduktionen i Bangladesh har tack vare avtalet kunnat gå till jobbet utan att vara rädda för att byggnaden ska rasa eller en brand bryta ut.
- Influencern och youtube-drottningen Therese Lindgren började ställa hållbarhetskrav på modeföretag hon ska samarbeta med. Fair Action hjälpte till med att ta fram kriterierna.
- Fair Action vann pris för projektet där vi utbildar gymnasieelever i att själva kritiskt kunna granska företags hållbarhetsarbete. Hittills har 500 lärare och 3000 elever använt sig av vårt material ”Vi handlar, vem betalar?”.
- Sju svenska storbanker för dialog med H&M om levnadslön, jämfört med tre banker 2019. Både Swedbank och Nordea har skrivit in levnadslön i sina investeringskriterier. Skandia nämner levnadslön som tematiskt område vid sidan av klimatarbete som de fokuserat på under året. Länsförsäkringar stöttade ett aktieägarförslag kring löner vid uppsägning som Fair Action skickade in till H&Ms årsstämma.
- Nio investerare (Nordea, Handelsbanken, Länsförsäkringar, Danske Bank, SPP, Öhman, AP7, SEB och Swedbank) lovade efter påtryckningar att sälja sina investeringar i ryska staten och ryska statskontrollerade bolag. Fair Action ingår i nätverket Fair Finance Guide som gjorde granskningen.
- Skoföretaget Kavat har blivit mer öppna med sin produktion. De redovisar nu både karta till leverantörerna och information om lädergarverier.
- EU-kommissionen presenterade i februari ett lagförslag om företags ansvar för mänskliga rättigheter. Fair Action har arbetat för att förslaget inte ska urvattnas under förhandlingarna.

Våra granskningar och påverkansarbete 2022

Kampanjer gällande kläder, hemtextil och skor

Fler företag skriver under arbetsmiljöavtal för klädfabriker i Bangladesh

Fair Action bidrog till att de svenska företagen Fristads, Indiska och Nelly skrev under förlängningen av arbetsmiljöavtalet i Bangladesh. Detta skedde genom opinionsbildning, kampanjarbete i sociala medier och lobbyarbete. Det ursprungliga avtalet togs fram efter kollapsen av klädfabriken Rana Plaza där 1 134 människor miste livet 2013. Avtalet är en banbrytande överenskommelse mellan köpande företag och fackförbund att arbeta tillsammans för att förbättra säkerheten och arbetsmiljön i fabriker.

Arbetsmiljöavtalet har förbättrat säkerheten för över två miljoner anställda i textilindustrin i Bangladesh. Foto: Kristof Vadino

Protester i Bangladesh mot att IKEA inte skriver under arbetsmiljöavtalet. Foto: BGIWF/CCC

Upprop för att få IKEA att skriva på arbetsmiljöavtalet

Under året uppmanade vi vid flera tillfällen IKEA att skriva under arbetsmiljöavtalet i Bangladesh. Sveriges största Youtuber Therese Lindgren, med över 1 miljon följare på Instagram, delade vårt upprop i sina stories den 29 augusti, vilket ledde till att över 1100 personer uppmanade IKEA att skriva under avtalet. IKEA gjorde dock inget åtagande att skriva under avtalet.

Zehra Khan, generalsekreterare på Home-Based Women Workers' Federation i Pakistan, välkomnar att arbetsmiljöavtalet ska börja gälla i landets klädfabriker.

Nytt avtal för säkrare klädfabriker ger hopp för textilarbetare i Pakistan

Under 2022 har förhandlingar pågått kring utökningen av arbetsmiljöavtalet i Bangladesh till Pakistan. Vi har bidragit till att sätta press på H&M, som är ett av företagen som förhandlar om avtalet, tillsammans med Clean Clothes Campaign. Vi hade också möte med den svenska ambassaden i Islamabad för att ge dem information om behovet av att expandera avtalet till Pakistan. I december kom den glädjande nyheten att avtalet utvidgas till Pakistan med start från januari 2023.

Dialog och samarbete med Therese Lindgren

I februari började influencern och youtube-drottningen Therese Lindgren att ställa hållbarhetskrav på modeföretag som vill ingå reklamsamarbeten. Fair Action hjälpte till att ta fram kriterierna, efter att vi hade fått en förfrågan av författaren och opinionsbildaren Johanna Leymann.

Vi har under året varit i fortsatt kontakt med Therese Lindgren om framtida samarbeten och i augusti spelade Therese in en videofilm för ungdomsprojektet "Use your influence". I videon reflekterar hon kring sina nya hållbarhetskrav för reklamsamarbeten och ger tips till unga som vill påverka inom hållbarhet och företagsansvar. Filmen används som inspiration för unga och är en del av materialet som erbjuds fritidsgårdar och unga influencers.

Ellos anmäls för "femwashing"

Fair Action anmälde Ellos kampanj "Made by women" till Reklamombudsmannen för vilseledande marknadsföring. I kampanjen "Made by women" säger Ellos att de "tar ställning för jämställdhet och kvinnliga rättigheter". Ellos uppger att de "låter olika kvinnors röster höras, för alla kvinnors skull".

Samtidigt som Ellos slår på stora trumman vill de inte berätta vad sömmerskorna som tillverkar deras kläder har i lön. Företaget har inte heller en plan för att kartlägga och hantera glappet mellan faktiska löner och löner som räcker till ordentlig mat, boende och sjukvård. Fair Action menar att Ellos använder så kallad "femwashing", vilket innebär att använda feministiska slagord i sin kommunikation för att öka försäljningen, utan att samtidigt ha tillräckligt med fog för påståendena om att företagets verksamhet gynnar kvinnors rättigheter. Plånboken i P1 gjorde ett inslag om Fair Actions anmälan.

Reklamombudsmannen hänvisade Fair Actions anmälan till Konsumentverket. Konsumentverket i sin tur meddelade att de inte hade möjlighet att prioritera anmälan.

Kavat offentliggör lädertillverkare

Skoföretaget Kavat gick ut med vilka garverier som tillverkar lädret till deras läderskor. Företaget lovade att göra detta redan innan slutet av 2020, i samband med en granskning av Fair Action.

Påverkan gentemot storbankerna

Svenska banker vill att H&M höjer sömmerskornas löner

Fair Action och Fair Finance Guide har i rapporten “Put your money where your mouth is – Swedish banks and living wages in the garment sector” granskat hur de sju största bankerna i Sverige lever upp till sitt ansvar som hållbara investerare i H&M. De sju största bankerna i Sverige är några av H&Ms största delägare med ett totalt innehav på nära 22 miljarder kronor. Men bankerna tar inte tillvara på sitt inflytande i tillräckligt stor utsträckning. Bland H&M:s klädmärken ingår H&M, COS, Weekday, Arket, & Other Stories, Cheap Monday och Monki. Följande sju svenska banker har granskats; Danske Bank, Handelsbanken, Länsförsäkringar, SEB, Skandia, Nordea och Swedbank.

Som ett resultat av granskningen för nu alla sju storbankerna dialog med H&M om levnadslön, jämfört med tre banker 2019. Både Swedbank och Nordea har nu skrivit in levnadslön i sina investeringskriterier. Skandia nämner levnadslön som tematiskt område vid sidan av klimatarbete som de fokuserat på under året. Handelsbanken tog också initiativ till en gemensam dialog med H&M om löner tillsammans med andra banker.

Vid lanseringen genomförde vi två betalda influencersamarbeten med Maria Soxbo och Johanna Leymann. Samarbetena rörde att sprida granskningen och ett upprop om att mejla sin bank för att få bankerna att ställa högre krav på H&M:s arbete för högre löner. Totalt mejlade 364 personer sin bank.

Sömmerskor i Bangladesh protesterar mot att de inte fått ut sina löner (ej relaterat till H&M). Foto: Rehman Asad/Barcroft Medi.

Svenska banker måste sätta press på H&M att betala ut lagstadgade löner

Tusentals sömmerskor på fabriker som syr kläder till H&M har inte fått ut sina intjänade löner under coronapandemin. Att kunna garantera lagstadgad ersättning bör vara en självklarhet. Det menade Fair Action i ett aktieägarförslag vi skickade in till H&M:s årsstämma. Fair Action uppmanade också svenska storbanker att stötta förslaget.

Länsförsäkringar beslutade att stödja vårt aktieägarförslag om en fond för avgångsvederlag (ersättning vid uppsägning som ges i stället för uppsägningstid) på H&M:s årsstämma i maj. De stödde förslaget genom att skicka en skrivelse till H&M om deras stöd.

Vi har under hösten 2022 haft fortlöpande kontakt med Handelsbanken och Länsförsäkringar om bankernas hållbarhetsdialog. Både Handelsbanken och Länsförsäkringar vill vara med i dialogen kring ett nytt aktieägarförslag under 2023.

Banker säljer innehav i Putins krigsmaskin

I början av mars spred vi Fair Finance Guides granskning av svenska bankers investeringar i ryska staten och ryska statskontrollerade bolag. Nio investerare (Nordea, Handelsbanken, Länsförsäkringar, Danske Bank, SPP, Öhman, AP7, SEB och Swedbank) lovade efter granskningen att sälja sina investeringar i bolagen.

Hög tid för lagkrav om företags ansvar för mänskliga rättigheter

Skarpt EU-förslag på bordet

Under året har vi på olika sätt påverkat svenska beslutsfattare att agera för att få en effektiv EU-lagstiftning om företags ansvar för mänskliga rättigheter på plats. EU-kommissionen presenterade ett lagförslag i februari 2022 om så kallad aktsamhetsplikt för företag, och lagstiftningen kan komma att klubbas igenom under 2023. Fair Action kommenterade förslaget i ett inslag i P1. Fair Action har under 2022 arbetat för att lagförslaget inte ska urvattnas, bland annat genom konsultation med Näringsdepartementet och i dialog med förre näringsministern Karl-Petter Thorwaldsson (S).

Namninsamling för lagkrav på levnadslön

Under black week i november deltog vi i kampanjen Good Clothes Fair Pay om lagkrav på levnadslön där vi samlade in över 4000 underskrifter till ett så kallat europeiskt medborgarinitiativ. Om kampanjen får ihop 1 miljon underskrifter måste EU utreda möjligheten till en lagstiftning om att företag i kläd-, sko- och textilbranschen ska bidra till levnadslöner hos leverantörsfabrikerna de köper ifrån. Good clothes, fair pay är ett europeiskt samarbete mellan bland andra Fair Action, Clean Clothes Campaign, Fairtrade och Fashion Revolution.

En framgångsfaktor bakom det stora antalet underskrifter var att vi tog fram ett kit till sociala medier som vi spred till influencers på ett frukostseminarium. Vi ordnade seminariet tillsammans med författaren och opinionsbildaren Johanna Leymann. Deltagarna på frukosten uppmanade sen sina följare att skriva under namninsamlingen. Vi visste att det fanns en önskan hos influencers att träffas fysiskt efter pandemin och nätverka, och det tog vi vara på genom att erbjuda ett sådant tillfälle. Vi vände oss till influencers med intresse för klimatfrågan, anti-rasism och feminism. Vi upplever att det är effektivt att samla flera influencers på ett och samma tillfälle, för att vårda relationen och möjligheter till samtal och frågor i grupp. Cirka 15 influencers delade inlägg och storys om kampanjen, inklusive TNKVRT, Gurgin Bakircioglu, Isabelle McAllister, Hanna Bergwall och Emelie Norberg.

Gymnasieelever granskar företag

Med materialet "Vi handlar, vem betalar?" har vi jobbat med att ge gymnasieelever verktyg och metoder så att de självständigt kan granska företags hållbarhetsarbete. Materialet är framtaget tillsammans med lärare och gymnasieelever med stöd av Allmänna Arvsfonden.

Elever på Värmdö Gymnasium skrev i skoltidningen om sina granskningar under Stockholm Fashion Week

Under projektets tre år har vi mött 1500 elever och 700 lärare i workshops och fortbildningar. Elever och lärare har också tagit del av materialet och använt det på egen hand. Totalt har 3000 elever granskat företag med hjälp av materialet och 500 lärare använt det i undervisningen.

Granskningar på Stockholm Fashion Week

Tillsammans med Ung Media satte vi ihop ett redaktionsteam med gymnasieelever som bevakade Stockholm Fashion Week. Under tre dagar fick ungdomarna pressleg och gå på modevisningar. De fick i uppdrag att fokusera på att granska modeindustrin utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Under dagarna satte ungdomarna ihop en rad olika medieinslag som bland annat publicerades i deras skoltidningar.¹ Två unga fick en intervju med hållbarhetsansvariga på Indiska där de satte press på företaget att skriva under ett arbetsmiljöavtal i Bangladesh.

Samarbete med Future Minds

Materialet har spridits bland annat genom vår samarbetspartner Future Minds. Bland annat används våra övningar som underlag till Future Minds årliga filmfest för gymnasieskolor och de finns också tillgängliga på Future Minds digitala tipsbank. Vi har även tagit fram ett skräddarsytt projektförslag som elever kan utgå ifrån vid gymnasiearbetet i årskurs 3².

"Vi handlar, vem betalar?" får pris

I november fick Fair Action pris för materialet av Borås Science Park. Juryn tog i sin motivering fasta på behovet av utbildning i hållbarhetsfrågor:

"Fair Action har visat att det med enkla verktyg går att få fler unga att bli drivande i hållbara konsumtionstrender, samt att se skillnad på greenwashing och äkta ansvarstagande för miljö och social utveckling. Fair Action bidrar med egenmakt, kunskap och engagemang i omställningen till en hållbar framtid."

Emma Grönlund, projektledare för Vi handlar, vem betalar? tar emot pris av Borås Science Park.

¹ https://issuu.com/vgymagazine/docs/kzine_x_trd_x_vgy_magazine_-_stockholm_fasion_week

² <https://futuremindssweden.se/moduler/modul-3/projektforslag/>

Röster från elever och lärare

Så här säger elever som använt materialet i skolan:

"Passet har fått mig att inse att jag måste vara mer källkritisk när det gäller företags reklam till exempel."

"Det gav nya perspektiv på klädinindustrin som verkligen behöver lyftas. Det var kul att få veta mer om hur man faktiskt kan påverka själv."

"Visade tydligt på att man faktiskt KAN kräva saker av företag."

Även lärarna har uppskattat att använda materialet i undervisningen:

"Berör många delar av skolans uppdrag kring kritiskt tänkande, hållbarhet i olika aspekter, mänskliga rättigheter etc."

"Verklighetsnära och engagerande! Materialet handlar om produkter och märken som mina elever känner till och som är en del av deras vardag."

"Nya perspektiv och förhållningssätt. Eleverna har verkligen utvecklats genom det här arbetet och jag fått ta del av så bra granskningar som vi ska sprida."

Use your influence – workshop-material för fritidsgårdar

Många unga känner stor oro för vad som ska hända med miljön och klimatet. Fair Action startade under 2022 ett nytt projekt tillsammans med Sveriges Ungdomsråd, kommuner och forskare för att öka engagemanget för en hållbar planet och på så sätt öka ungas välmående. Syftet med projekt är att ge unga kunskap och verktyg för att ta egna initiativ att förändra sina konsumtionsmönster samtidigt som de sätter press på företag och beslutsfattare att ta sitt ansvar.

Tillsammans med ett gäng unga, personal på fritidsgårdar och kommuner samt våra samarbetspartners har vi utvecklat ett workshop-material som vi testat under 2022. Vi har haft 12 träffar på tre fritidsgårdar i Karlstad, Åtvidaberg och i Huddinge. Träffarna har innehållit övningar kopplat till cirkulär ekonomi, hållbar utveckling, företagsansvar och påverkan kopplat till tre olika branscher; livsmedel, elektronik och kläder. Materialet vidareutvecklas baserat på den feedback vi fått från träffarna.

Påverkanskampanj mot modeföretaget Chiquelle

Vi har vid varje träff på fritidsgårdarna genomfört någon form av kort övning som innehåller möjligheten att påverka företag och beslutsfattare. Ett lyckat exempel är första träffen i Åtvidaberg då vi försökte påverka det svenska modemärket Chiquelle.

Fair Action hade inför träffen granskat Chiquelle och då märkt att de inte var transparenta med vilka fabriker som tillverkar deras kläder i Turkiet. Under träffen fick deltagarna testa på att upcycلا kläder (ge nytt liv till ett plagg som tappat sitt ursprungliga värde) och samtidigt lära sig om baksidorna med modeindustrin, situationen för textilarbetare och vikten av att klädmärken är öppna med sina leverantörsfabriker. Alla deltagare fick sedan möjligheten att ställa frågor till Chiquelle på deras instagramkonto, om var de tillverkar sina kläder.

Vid nästa träff uppmärksammade en tolvårig deltagare att Chiquelle hade raderat hennes och Fair Actions frågor på Instagram. De ledde till att vi beslutade oss för att genomföra samma påverkansaktion även denna träff, och även tipsa Johanna Leymann, influencer inom hållbart mode och en av projektet samarbetspartners, om att företaget raderar kommentarer och "blockerar" följare/konsumenter som ställer kritiska frågor. Veckan efter började Johanna Leymann uppmana sina tusentals följare att ställa samma fråga som tolvåringen och de andra deltagarna hade gjort. Det resulterade i massvis med kommentarer, att Chiquelle började svara konsumenter i stället för att radera frågorna. Fair Action är dock fortfarande blockerad från att gå in på Chiquelles instagram-konto, och företaget har fortfarande inte svarat på frågor kring leverantörsfabrikerna.

Deltagare i influencernätverket 2022

Nätverk för unga influencers om hållbarhet

Vi startade 2022 ett nätverk för unga influencers som är intresserade av hållbarhet. Under hösten hölls fem utbildningsträffar. Alla träffar har haft olika teman: om Fair Actions sakfrågor, målgruppsanalys, hur vi påverkar via sociala medier och framtiden. Under den sista träffen fick de göra ett första inlägg via sina kanaler samt komma på en potentiell samarbetspartner de skulle ta kontakt med. Frågor som behandlats under träffarna är bland annat:

- Vilka vill jag ha som följare och hur når jag dem?
- Hur fungerar aktivism via sociala medier?
- Vilka vill jag samarbeta med och bli sponsrad av?

"Jag tar med mig så mycket men framför allt att om man vill se skillnad får man ta tag i det. Går inte att vänta på att företag och makthavare ska ta sitt ansvar. Men man är aldrig ensam."

Spridning - så kommunicerade vi med våra målgrupper 2022

Utbildningar och föreläsningar

Drygt 200 personer har deltagit i utbildningar eller föreläsningar med Fair Action totalt under året, utöver de ungdomar som deltagit på utbildningar och föreläsningar inom ramen för projekten ”Vi handlar vem betalar” och ”Use your influence”. (Se mer info om detta ovan).

Vi har utbildat och föreläst på:

- Stockholms Internationella Handelsskolas (SIH) utbildningar för blivande inköpare.
- Södertörns högskolas masterutbildning i hållbart ledarskap. Vi föreläste för fjärde året i rad.
- ForumCivs erfarenhetsutbyte kring kommunikation, för anställda på organisationer som får medel från informations- och kommunikationsbidraget.
- Mänskliga rättighetsdagarna i Örebro då vi blev inbjudna att föreläsa om ”ultra-fast fashion” av Föreningen för utvecklingsfrågor (FUF).

Fair Actions utbildningar och föreläsningar är ofta en ögonöppnare för deltagarna som får ökad förståelse för hur de i sin både privat och i sin yrkesroll kan ha inverkan på hur företag och andra ansvar tar socialt ansvar i leverantörskedjan. 100 % av de som svarat på våra enkäter efter utbildningar/föreläsningar instämmer helt eller ganska mycket i att Fair Actions arbete har gett dem ökade kunskaper om företags sociala ansvarstagande och arbetsförhållanden i låglöneländer.

Nedan några citat från våra utbildningar:

”Tycker att det var väldigt lärorikt, mycket bra lärare!”

”Jättebra kurs och kursledare.”

”Jag tycker det var en väldigt givande kurs, där jag tycker läraren var väldigt pedagogisk. Vi fick sitta i grupper och diskutera vissa frågor inom hållbarhet och det gjorde att man också fick tänka lite själv, därav lärde man sig mer om ämnet.”

Medierapportering 2022

Instagram – Fair Actions största kanal växer snabbt

Under de senaste tre åren har vi prioriterat Instagram som kanal. Det har lett till en kraftig ökning av följare och vid slutet av året hade Fair Action totalt 7 650 följare. Vid samma tidpunkt 2021 låg följarrantalet på 6 050 personer. Det är en ökning med 1 600 personer, alternativt 27 procent. Den främsta anledningen till att följarskaran har ökat så pass kraftigt är att våra inlägg har delats av stora svenska konton och profiler. Under året har vi vid flera tillfällen arbetat med att tipsa influencers i förväg om våra utspel och kampanjer, något som bidragit till att vi nått ut brett och vuxit på Instagram.

Instagram kommer under 2023 att fortsättningsvis vara föreningens prioriterade sociala medie-kanal.

Under 2022 publicerade vi 31 inlägg och i genomsnitt flera storys i veckan. Våra inlägg och stories nådde totalt 349 000 personer. Några av inläggen skapade extra stort engagemang bland följare. Flest

gilla-markeringar (1 700) fick inlägget ”NU RÄCKER DET! Hjälp till att sätta press på Ellos” (29/6 2022) där vi berättade att Fair Action hade anmält Ellos för femwashing. Flest delningar (234) fick inlägget ”SKRIV UNDER SÄKERHETSAVTALET” (20/4 2022) där vi uppmanade följare att tagga svenska företag som inte hade skrivit under säkerhetsavtalet i Bangladesh. Störst räckvidd (83 000) hade videon ”HUR HÅLLBARA ÄR SVENSKA BANKER?” (19/1 2022) där vi berättade om Fair Actions skolmaterial samt ”påade” föreningens granskning av svenska banker som släpptes i januari.

Våra inlägg hade, likt året innan, ett mycket högt engagemang. Jämfört med till exempel generella benchmark-siffror för sociala kanaler hade flera av våra inlägg mångdubbelt högre engagemang.

Satsning på Instagram storys ger resultat

Under året har vi även växlat upp arbetet med Instagrams funktion ”story”. Här sprider vi både eget innehåll men delar relevanta nyheter och aktiviteter från samarbetsaktörer. I snitt har vi publicerat drygt tre storys i veckan (totalt 171) och dessa har stått för cirka en fjärdedel av vår totala räckvidd.

De tre storys med störst räckvidd under året var alla länkelningar till andra aktörer. Dessa var:

1. “Lästips! Viktig granskning om den ”hållbara” viskosen” (2 130) den 19 december,
2. “Uppdrag granskning: anställda på kavats skofabrik kan inte leva på sin lön” (2 080) den 23 mars samt
3. “Läs om ”Sellpy gate” i höjdpunkterna hos @greenwashingisverige” (1 890) den 12 december.

Hemsidan – många hittar till oss via namninsamling om levnadslön

Det totala antalet unika besökare under 2022 var 34 000, att jämföra med 2021 då motsvarande siffra var 25 000. Flest besökare hade vi under black week i november på grund av vår namninsamling om lagkrav på levnadslön. En genomsnittlig användare stannade 1 minut och 20 sekunder, vilket är marginellt kortare än 2021 då motsvarande siffra var 1 minut och 30 sekunder på vår hemsida. Besökare letar ofta efter våra granskningar av olika branscher, där vår sida om klädbranschen hade flest visningar.

Traditionell media – SHEIN, femwashing och Ung Press

Under 2022 nådde Fair Action uppskattningsvis 1,5 miljoner personer via traditionell media. Samma siffra 2021 var knappt 1,3 miljoner personer. Fair Action figurerade totalt i 35 artiklar, tv- och radioinslag. Motsvarande siffra 2021 var 58. Vår granskning av storbankernas påtryckningar mot H&M gällande sömmerskornas löner fick stort genomslag i media, med artiklar i Svenska Dagbladet och Dagens Industri. Svts Lilla Aktuellt intervjuade oss om kinesiska modejätten SHEIN. Programmet visas i många skolor för mellanstadieelever. Vi gästade även Plånboken i P1 och kommenterade vår anmälan mot Ellos om så kallad ”femwashing”. Under året stod vi även bakom tre debattartiklar. Inom ramen för vårt ungdomsarbete figurerade vi även i flera artiklar på Ung Press hemsida, vilket är föreningen Ung Medias medieplattform.

Nyhetsbrev – investeringar i Ryssland väcker intresse

Vid årets slut hade vi 2000 prenumeranter, att jämföra med 1 941 vid årets början. Totalt gjorde vi 13 utskick, jämfört med 11 året innan. 32 % av prenumeranterna öppnar nyhetsbrevet, och 2.7 % klickar sig vidare via länkar i utskicken. Prenumeranterna visade stort intresse för granskningen av hur svenska sparpengar investeras i ryska staten, ryska statskontrollerade bolag och ryska statskontrollerade medier. Även nyhetsbrevet där vi kommenterade Aftonbladets granskning av H&Ms klädleverantörer i Bangladesh lästes flitigt.

Twitter – Kavats i Uppdrag Granskning och IKEA skapar engagemang

I slutet av året hade vi 1 395 följare på Twitter, vilket är oförändrat sedan året innan. Våra tweets visades totalt 8400 gånger, jämfört med 43 900 gånger under 2021. Våra främsta tweets under året rörde Uppdrag gransknings reportage om låga löner på Kavats fabrik i Bosnien samt våra uppmaningar till IKEA att skriva under arbetsmiljöavtalet för textilfabrikerna i Bangladesh. Under året har vi jobbat med färre gemensamma kampanjer med svenska och internationella organisationer som är relevanta för Twitter. Därför har siffrorna gått ner jämfört med föregående år.

Facebook – viktig kanal för vår målgrupp

Vid årsskiftet 2023 följde 6 027 personer Fair Actions facebookside. En liten ökning jämfört med följåret då följarskaran var 5 880 personer. Vi har med andra ord lyckats vända en negativ trend då vi de senaste åren har tappat följare på Facebook. Vi publicerar ofta inlägg på Facebook då en stor del av Fair Actions kärnmålgrupp har kanalen som sin främsta sociala mediekanal. Här finns också vår grupp "Fair Actions Nätaaktivister" som är ett slutet forum för engagerade personer.

Det mest visade inlägget (17 700) var i år videon "Så synar du greenwashing" som vi har producerat för skolmaterialet "Vi handlar, vem betalar?" och publicerade 17 augusti. Inlägget med flest gillamarkeringar (1 075) och delningar (140) under året var seriestrippen "Katastrofen vid Rana Plaza får inte ske igen" som Max Gustavsson skapade 2020 och som vi återpublicerade 2021 samt den 24 november 2022. Vid alla tre tillfällen har seriestrippen varit en av Fair Actions mest gillade, delade och sedda inläggen på Facebook.

Nätverk och samarbeten

Samarbeten som föreningen har haft under året presenteras nedan i bokstavsordning:

Amnesty Sverige

Amnesty arbetar för mänskliga rättigheter inom en rad olika områden. Amnesty är en av medlemmarna i Fair Finance Guide. Fair Action har under året arbetet tillsammans med Amnesty för att se till att den kommande EU-lagstiftningen om företagsansvar inte urvattnas.

Business and Human Rights Resource Centre

Business and Human Rights Resource Centre jobbar med att främja mänskliga rättigheter i näringslivet. De har varit rådgivare i arbetet med att ta fram en kommande granskningsrapport av svenska modeföretag

Cividep India

Cividep är en indisk människorättsorganisation som erbjuder skydd, utbildning och stöd för arbetare inom sektorer som textil, IT och läder. En av organisationens viktigaste uppgifter är att förbereda och utbilda arbetare så att de själva kan organisera sig fackligt.

Clean Clothes Campaign

Clean Clothes Campaign (CCC) är ett internationellt nätverk vars syfte är att förbättra villkoren för arbetare inom modeindustrin. Nätverket består av civilsamhällesorganisationer från både Europa och Asien. Vi samarbetade med CCC både vad gäller strategi för påverkansarbete gentemot klädbranschen, spridning av kampanjer, informationsinhämtning till granskningar och politisk påverkan.

Concord Sverige

Fair Action är medlem i plattformen Concord Sverige som påverkar och granskar den globala utvecklings- och biståndspolitik. Concord samlar ett stort antal svenska organisationer i civilsamhället.

Den globala skolan

Den globala skolan är en del av Universitet och högskolorådet och arbetar med kompetensutveckling för lärare, skollärare och lärarstudenter i lärande för hållbar utveckling. Genom dem har vi fått uppdrag att hålla i fortbildningar kring vårt studiematerial till rektorer och lärare runt om i landet. Genom globala skolan har vi nått hundratals lärare och hittat flera samarbetsskolor samt deltagit på konferensen Skolan möter världen.

Fair Finance Guide

Fair Finance Guide (FFG) är ett samarbete mellan Fair Action, Sveriges Konsumenter, Amnesty, Diakonia, Naturskyddsföreningen och World Animal Protection som alla bidrar med fallstudier som jämförs med bankernas policies. FFG granskar och betygsätter bankers policies för socialt och miljömässigt ansvarstagande. Betygen publiceras på en hemsida där allmänheten enkelt kan se sin banks betyg och skicka förskrivna mejl till sin bank för att påverka i olika hållbarhetsfrågor.

ForumCiv

Fair Action är medlemmar i ForumCiv som arbetar med utvecklingssamarbete och är en plattform för erfarenhetsutbyte, gemensamt agerande i intressefrågor och kompetensutveckling. ForumCiv vidarebefordrade också informations- och kommunikationsbidrag från Sida till Fair Action.

Future Minds

Future Minds har spridit vårt material för gymnasieskolan bland annat genom sin filmfestival för gymnasieskolor och digitala tipsbank.

Håll Sverige Rent

Vi kommer ta fram ett material till deras lärandeprogram för skolor ”Grön flagg”. Genom att delta får skolorna stöd i att engagera elever i hållbar utveckling, utveckla skolan att bli mer hållbar, påverka samhället runt skolan och kombinera lärande med praktiska erfarenheter.

Sveriges Konsumenter

I samarbete med Sveriges Konsumenter har Fair Action spridit konsumentverktyget Kemikalieappen som gör det möjligt för konsumenter att ta del av information om farliga kemikalier i produkter.

Society for Labour and Development

Society for Labor and Development (SLD) är en indisk arbetsrättsorganisation med tonvikt på kvinnliga arbetare. SLD har deltagit i rundabordssamtal med svenska storbanker kring fall där underleverantörer till svenska klädmärken inte betalat ut löner till anställda. De har också varit rådgivare i arbetet med att ta fram en kommande granskningsrapport av svenska modeföretag.

Sveriges Ungdomsråd

Sveriges ungdomsråd är intresse- och paraplyorganisationen för ungdomsråd och lokala inflytandeforum för unga. Organisationen lyfter ungas röster och skapar plats för inflytande och möjligheter till organisering. Fair Action samarbetar med Sveriges Ungdomsråd bland annat kring utbildningar för kommuner.

Swedwatch

Swedwatch är en ideell förening som granskar om svenska företag tar hänsyn till internationella konventioner och riktlinjer gällande mänskliga rättigheter och miljöförstöring i sin verksamhet i utvecklingsländer. Fair Action är medlemmar i Swedwatch och innehar även en styrelsepost.

Ung Media

Inom ramen för skolprojektet ”Vi handlar, vem betalar?” samarbetar vi med Ung Media Sverige, en ideell ungdomsorganisation som samlar och stöttar unga medieproducenter från hela landet. De har ansvarat för delar kring mediaproduktion i studiematerialet. De har tagit fram hur tips på hur eleverna kan skriva grävande reportage, tips på intervju teknik och tips kring att följa upphovsrättslagen.

Styrelse, kansli och medlemmar

Styrelsen har sammanträtt fem gånger under 2022. Årsmötet ägde rum digitalt den 16 maj. Årsmötet utser en styrelse som leder föreningens verksamhet mellan årsmötena och ansvarar för föreningens verksamhet enligt stadgar och årsmötesbeslut. Styrelsen består av Julia Engqvist, Liv Fjellander, Sandhya Randberg, Jonas Andersson, Magnus Hedenmark³³, Shari Sabel Strandmark, Rebecka Winell och Shanar Tabrizi och Sofia Stenfeldt som är föreningens ordförande. 78% var kvinnliga ledamöter och 22% manliga.

Nio anställda på kansliet

Under året har Charlie Aronsson, Malin Kjellqvist, Maria Nyström, Maria Sjödin, Elin Tjernström, Emma Grönlund, Hugo Rückert, Nina Wertholz, Igor Kubat och Ulrika Urey varit anställda på kansliet, med varierande tjänstgöringsgrad. 70% var kvinnliga medarbetare och 30% manliga.

Medlemmar

Fair Action hade 253 betalande medlemmar i slutet av 2022, vilket är något fler än 2021. En ökning i antalet unga (16-20 år) noteras. Varje år skickar vi ut en enkät till medlemmar och före detta medlemmar. Hela 96 procent av de som svarat på enkäten instämmer helt eller ganska mycket i att Fair Actions arbete har gett dem ökade kunskaper. Två citat från enkäten:

"Jätteviktigt initiativ! Stolt över att vara medlem. "

"Tack för ett fantastiskt och uthålligt arbete. Fortsätt göra det ni gör!"

³³ Magnus Hedenmark avgick från styrelsen den 23 november 2022.

Hållbarhetsrapport 2022

Inledning

Fair Actions verksamhet syftar till att skapa en mer hållbar värld. Vår verksamhetsidé är att sätta press på företag att ta ansvar för sociala och ekologiska konsekvenser genom hela leverantörskedjan. I allt vi gör - granskningar, kampanjer och påtryckningar - lyfter vi vikten av levnadslöner, inflytande och transparens. Hela vår verksamhetsberättelse kan därför ses som en del av vår hållbarhetsredovisning. Även om Fair Action inte själva omfattas av lagkravet om att hållbarhetsrapportera är det naturligt att vi berättar hur vårt arbete påverkar människor och miljö, positivt och negativt. På så sätt föregår Fair Action med gott exempel gentemot de företag vi granskar och andra aktörer.

Hur vi rapporterar

I vår hållbarhetsredovisning utgår vi från de områden som omfattas av lagkravet, det vill säga sociala frågor, mänskliga rättigheter, miljö, personal och arbete mot korruption. Inom varje område gör vi en väsentlighetsanalys utifrån vår intressentdialog.

Fair Action hållbarhetsrapporterade första gången 2016. Sedan dess har ambitionsnivån trappats upp. Hållbarhetsrapporten är skriven utifrån riktlinjerna i Global Reporting Initiatives (GRI). Vi befinner oss i processen att harmonisera rapporteringen med den nya GRI standarden 2021. Hållbarhetsrapporten är upprättad av föreningens kansli med stöd av styrelsen.

Rapporten gäller enbart föreningen Fair Action och är upprättad av föreningens kansli med stöd av styrelsen. Föreningens revisor har verifierat att rapporten upprättats. För frågor kring hållbarhetsrapporten kontakta kanslichef Ulrika Urey.

Intressenter

I de olika forum där vi träffar våra intressenter hanterar vi hållbarhetsfrågor ur de olika intressentperspektiven. Vi har identifierat följande intressenter som vi utgår ifrån när vi rapporterar vårt hållbarhetsarbete.

Intressent	Dialogforum
Medarbetare	Veckovisa kanslimöten, medarbetarsamtal, årlig arbetsmiljöworkshop, samverkansmöten, årlig utvärderingsworkshop.
Styrelse	Styrelsemöten, arbetsgruppsmöten, strategidagar.
Medlemmar	Årsmöte, årlig medlemsenkät, sociala medier.
Finansiärer	Årlig rapportering, medlemsmöten. utvärderingar
Samarbetspartners i produktionsländer	Mejl- och telefonkontakt i samband med research i produktionsländer, besök i Sverige och inför ansökningar.

Sociala villkor och mänskliga rättigheter

Att arbeta för mänskliga rättigheter och människors sociala villkor är kärnan av Fair Actions arbete. Det framgår av föreningens stadgar, strategier och långsiktiga verksamhetsmål. Ett av Fair Actions viktiga bidrag är att koppla samman organisation i produktionsländer, med företag, svenska politiker och fackföreningar med syftet att lyfta arbetarnas perspektiv.

Inom de områden där vi anser att det finns risker att mänskliga rättigheter kränks på grund av organisationens verksamhet hanteras de i policys och styrdokument. Kanslichefen ansvarar för att medarbetare förstår föreningens stadgar, strategier och policys och att de är tillgängliga. Ordföranden ansvarar för att nya styrelsemedlemmar tar del av dokumenten.

Skydd av den personliga integriteten allt viktigare

Fair Action är noga med att vår hantering av personuppgifter är i linje med FN:s riktlinjer för den mänskliga rättigheten till personlig integritet samt dataskyddsförordningen (GDPR). Under 2022 har vi fortsatt stärka våra rutiner kring uppföljning av vår integritetspolicy⁴ ⁵ samt tagit fram personuppgiftsbiträdesavtal med personal och styrelse.

Jämställdhet och mångfald – alltid i fokus

Under 2022 har arbetet med att implementera vår jämställdhet- och mångfaldspolicy fortsatt. Vi följer upp att det är del av alla projektplaner samt nya projekt. Vår styrelseordförande (tillika kommunikationskonsult) har hållit en workshop om normkritiskt tänkande och kommunikation för hela kansliet. Vi har lärt oss mer om intersektionalitet och tagit fram ett underlag kring hur vi kan använda oss av det i vårt arbete. Vi har också tagit fram en ny krisrutin gällande sexuella trakasserier samt uppdaterat vår kommunikationshandbok kring jämställdhet och mångfald.

Våra granskningar visar att sexuella trakasserier och diskriminering är vanligt förekommande och att kvinnor ofta får lägre lön än män för samma arbete. Kvinnor är ofta dubbelt utsatta för negativ särbehandling eftersom de ofta också är migrantarbetare. Därför belyser Fair Action i sitt granskningsarbete företagens brister i jämställdhetsarbetet genom hela sin leverantörskedja. Under 2022 har vi påbörjat en granskning av klädföretag kring sexuella trakasserier inom klädindustrin. Vi har också spridit information om frågan på våra sociala medier.

Miljö och klimat

Fair Actions hållbarhetspolicy⁶ styr arbetet med miljöfrågor. Policyn redogör för våra väsentliga frågor, det vill säga de områden som vi i samarbete med våra intressenter har identifierat har störst risk för negativ påverkan på miljön. Policyn redogör även för de riktlinjer som gäller för att förebygga och minimera dessa. Väsentliga miljö- och klimatfrågor i policyn är: energianvändning, val av produkter och tjänster, kapital, resursanvändning, avfallshantering, förtäring, resor och boende. Klimat är integrerat som en tvärgående fråga.

⁴ <https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/06/Integritetspolicy-Fair-Action-210609.pdf>

⁵ https://fairaction.se/wp-content/uploads/2021/06/Lattlast_Integritetspolicy-Fair-Action_210609.pdf

⁶ <https://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/H%C3%A5llbarhetspolicy-Fair-Action.pdf>

Fair Action har även tagit fram analyser av verksamhetens positiva och negativa miljöpåverkan och tagit fram handlingsplaner för att minska de negativa. Handlingsplanen med dess mål och indikatorer följs upp årligen.

Kanslichefen ansvarar för att medarbetare förstår policyn och att den finns tillgänglig, medan alla medarbetare ansvarar för dess efterlevnad. Eventuell avvikelse från hållbarhetspolicyn ska rapporteras till kanslichefen. Ordförande ansvarar för att nya styrelsemedlemmar tar del av policyn.

Klimat och energianvändning

Årets beräkning av kansliets samlade co2-utsläpp är föreningens andra och baserar sig på de fyra utsläppsområden som ingår i Zero Missions beräkningsverktyg: energi, mobilitet, måltider, material och avfall. Totalt släppte föreningen ut 9 ton under 2022. Siffran beräknas på 8,5 heltidsanställda (1,1 ton per heltidsanställd). Det är en ökning från 2021 då föreningen släppte ut 0,79 ton per heltidsanställd. Ökningen beror delvis på ett ökat inköp av måltider. Att öka andelen tillfällen då personalen åter frukost ihop har varit en del av kansliets strategi för att upprätthålla sammanhållningen när allt mer av arbetet sker på distans.

"Vid inköp väljer vi i första hand produkter och tjänster som är tredjepartscertifierade eller märkta utifrån kriterier för miljömässig hållbarhet och rättvisa arbetsförhållanden i produktionen."

– Ur Fair Actions hållbarhetspolicy

Kapital

Vi strävar efter att förvalta föreningens tillgångar med hänsyn till människor och miljö, med ett lågt risktagande och en avkastning som gör att värdet hålls intakt över tiden. Likvida medel är det enda tillåtna tillgångsslaget

– ur Fair Actions hållbarhetspolicy

Föreningen placerar medel i konton hos Ekobanken och JAK Medlemsbank av hållbarhetsskäl. Eftersom dessa banker inte erbjuder uttagsskort har föreningen valt en annan bank för just denna tjänst.

Resursanvändning och avfallshantering

Föreningen strävar efter att minska användningen av förbrukningsmaterial. Föreningen har inte möjlighet att mäta avfallsmängd men arbetar aktivt för att minska mängden avfall, till exempel genom att i första hand återanvända matlådor vid köp av förtäring till kansliet och genom att ha övergått till att endast släppa rapporter elektroniskt.

Resor

Organisationens resor är ytterligare ett område som har identifierats som en väsentlig miljörisk. I hållbarhetspolicyn konstateras bland annat att transportmedel ska väljas utifrån dess klimatpåverkan och att resor endast ska göras då det bedöms att alternativ som telefonmöten eller videokonferenser inte är möjliga. Avgörande för huruvida vi deltar fysiskt på möten är hur pass relevant agendan är för våra mål och våra möjligheter att påverka i våra kärnfrågor.

Utsläppen till följd av personalens resor, inklusive både tjänsteresor och resor till och från arbetsplatsen, fångas upp i beräkningen av föreningens klimatavtryck.

Förtäring

När Fair Action bekostar förtäring är den vegetarisk och ekologisk. Vid restaurangbesök väljer vi i största möjliga mån restauranger som har kollektivavtal.

-Ur Fair Actions hållbarhetspolicy

Under 2022 den förtäring som bekostades av organisationen vegetarisk.

Boende på resa

Enligt föreningens hållbarhetspolicy ska miljömärkta boenden och boenden som har kollektivavtal väljas så långt det är möjligt. Inga avvikelser från policyn gjordes under 2022.

Personal

I Fair Actions personalpolicy framgår att vi ska vara en arbetsplats där de anställda är delaktiga i verksamheten. Policyn betonar vikten av jämställdhet, mångfald och god arbetsmiljö. Fair Action är bundna av kollektivavtalet mellan Fremia och Unionen för tjänstemän som gäller alla anställda.

Samverkan mellan anställda och arbetsgivare

Samverkansmötet, där kanslichefen ingår tillsammans med de två fackliga ombuden på arbetsplatsen, är varit ett viktigt forum för anställda att lyfta frågor som rör arbetsmiljö och allmänt välmående. Samverkansmötet har genomfört två arbetsmiljöworkshops med fokus på värdegrunder och kontorsöverenskommelser samt tagit fram lönekartläggning och genomfört riskbedömning.

Arbetsmiljö

Kanslichefen har personalansvar och har ett delegerat ansvar för arbetsmiljöfrågor från styrelsen. Kanslichefen rapporterar personal- och arbetsmiljöfrågor på samtliga styrelsemöten. Personal- och arbetsmiljöfrågor är även en stående punkt på kansliets veckovisa kanslimöten. Vi prioriterar kontinuerlig avstämning med och delaktighet från medarbetarna för att skapa en teamkänsla i gruppen. Medarbetarnas välmående och hälsa är i fokus, vilket skapar förutsättning för en lojal och engagerad personalstyrka som hjälper och stöttar varandra i alla lägen.

Våra planeringsdagar bidrar till tydlighet och en jämn genomförandetakt av aktiviteter under året och ger medarbetare tid för återkommande återhämtning och reflektion. Planeringsdagarna fungerar även som forum för diskussion kring strategiska avgöranden för en mer effektiv implementering av aktiviteter.

Medarbetarsamtal för bättre arbetsmiljö

Som ett led i att minska stressen på kansliet genomförs också medarbetarsamtal fyra gånger om året. På så sätt får medarbetaren kontinuerlig feedback och möjlighet att utvecklas tillsammans med organisationen. Kansliets gemensamma workshops och återkommande medarbetarsamtal bidrar till ökad delaktighet och samhörighet.

Värdegrunder som genomsyrar allt vårt arbete

Kansliet arbetar kontinuerligt med att fördjupa våra fyra värdegrunder (omtanke, lyhördhet, tydlighet och tolerans) i det dagliga arbetet. Till exempel är utgångspunkt vi från dem i rekrytering, projektplanering, intern och extern kommunikation och i samarbete med våra partners. Värdegrunderna ger oss vägledning i vårt dagliga arbete och tydlighet när beslut fattas.

Kommunikation av kritiska angelägenheter

Krisplanen aktiveras vid en allvarlig händelse på arbetsplatsen. Exempel på allvarliga händelser kan vara allvarlig olycka, våld, anställds död, sexuella trakasserier eller drastiskt minskad finansiering av verksamheten. Krisplanen innefattar processen som föreningen ska följa i händelse av kris.

Kortsiktig finansiering – ökad stress

En arbetsmiljörisk som är återkommande är osäkerheten som kortsiktig finansiering medför. Kansliets finansieringsgrupp ska säkerställa att frågan kring vår långsiktiga finansiering prioriteras, på lång och kort sikt samt säkerställa att rätt medarbetare involveras vid rätt tillfälle. Alla medarbetare uppdateras veckovis på våra kanslimöten om prioriteringar, ansvar och status vad gäller ansökningar och möjliga finansiärer. Detta med syftet att öka medarbetarnas kontroll över och delaktighet i den finansiella situationen. Detta hoppas vi i förlängningen ska hjälpa medarbetare att minska stressen.

Att motverka korruption

Fair Actions antikorrupsionspolicy⁷ gäller föreningens förtroendevalda, anställda, frivilliga, praktikanter samt konsulter och leverantörer som anlitas. Fair Action använder Sidas definition av korruption: *Missbruk av förtroende, makt eller position för otillbörlig vinning. Korruption innefattar bl.a. mutor, bestickning – inkluderande bestickning av utländsk tjänsteman – utpressning, jäv samt nepotism.*

Kanslichefen ansvarar för att medarbetare förstår föreningens antikorrupsionspolicy och att den finns tillgänglig. Ordförande ansvarar för att nya styrelsemedlemmar tar del av dessa dokument. Representer för Fair Action måste omgående anmäla alla fall av och misstankar om korruption inom organisationen till kanslichefen. Om misstanken gäller kanslichefen rapporteras misstankarna till ordföranden. Om misstanken om korruption rör ett visst projekt ska finansiären av projektet omedelbart informeras.

Alla styrelseledamöter redovisar årligen öppet i styrelserummet sådant som kan, eller skulle kunna innebära jäv och/eller få betydelse för rollen som styrelseledamot i Fair Action. Genom att redovisar sådant som skulle kunna påverka ställningstaganden eller sådant som gör en direkt eller indirekt beroende i något sammanhang undviks onödiga misstänklighöjanden.

Fair Action tummar inte på sitt oberoende

Fair Actions oberoende och trovärdighet är en av organisationens viktigaste tillgångar. I vår finansieringspolicy⁸ tydliggörs att organisationen inte tar emot finansiering eller förmåner från företag eller andra organisationer som vi granskar. Alla potentiella finansiärer bedöms utifrån ett antal kriterier, bland annat ett som berör föreningens finansieringspolicy. Om finansiären inte bedöms leva upp till föreningens finansieringspolicy diskvalificeras finansiären. Vid tveksamheter om mottagande av finansiering eller förmåner från en viss organisation kan påverka Fair Actions anseende negativt lyfts frågan i styrelsen.

Rutiner för att minimera risken för korruption

Fair Action har etablerat rutiner för att minimera risken för korruption, exempelvis genom utformning av attestordning som gör att inga avtal eller ekonomiska beslut kan genomföras av en enskild person.

⁷ <http://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/Antikorrupsionspolicy-f%C3%B6r-Fair-Action.pdf>

⁸ <http://fairaction.se/wp-content/uploads/2015/06/Finansieringspolicy-f%C3%B6r-Fair-Action.pdf>

Föreningen använder en extern auktoriserad revisor som granskar ekonomin och den övriga verksamheten. Föreningsrevisorernas uppgift är att vara medlemmarnas ombud och granska hur verksamheten överensstämmer med styrdokument och fattade beslut. Inom ramen för våra metoder och riskanalys för fältresor samt projektplanering genomförs kontinuerlig analys av korruptionsrisken.

GRI index

ID	Organisation & redovisningsprinciper	Sidhänvisning	Kommentar
2-1	Uppgifter om organisationen	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Inledning"	
2-2	Enheter som omfattas av organisationens rapportering	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Hur vi rapporterar"	
2-3	Rapporteringsperiod, frekvens och kontaktperson	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Hur vi rapporterar"	
2-4	Förändringar i rapporteringen	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Hur vi rapporterar".	
2-5	Granskning och bestyrkande	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Hur vi rapporterar"	
	Aktiviteter & medarbetare		
2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsförbindelser	Sid 6 "Våra granskningar och påverkansarbete 2022", sid 13 "Spridning - så kommunicerade vi med våra målgrupper 2022" Sid 15 "Nätverk och samarbeten"	
2-7	Medarbetare	Sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
2-8	Icke anställda som arbetar för organisationen	Sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
	Styrning		
2-9	Bolagsstyrning och styrelsesammansättning	Sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
2-10	Nominering och val av styrelse	Sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
2-11	Styrelseordförande	Sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
2-12	Styrelsens roll i översynen av bolagets hantering av påverkan	Sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
2-13	Delegering av ansvar för att hantera bolagets påverkan	Sid 22 "Personal - arbetsmiljö"	
2-14	Styrelsens roll vid bolagets hållbarhetsrapportering	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Hur vi rapporterar".	
2-15	Intressekonflikter	Sid 23 "Att motverka korruption"	
2-16	Kommunikation av kritiska angelägenheter	Sid 23 "Personal- Kommunikation av kritiska angelägenheter"	
2-17	Styrelsens samlade kunskande om hållbar utveckling		Information om styrelsen finns här: https://fairaction.se/om-oss/styrelse/

2-18	Styrelseutvärdering		Årscykel för styrelsen Fair Action. Finns för internt bruk
2-19	Ersättningspolicy		Styrelseuppdrag är ett ideellt engagemang i Fair Action. Förslag till ersättning för styrelsen lades fram i en motion till årsmötet 2020. Motionen avslag.
2-20	Process för att fastställa ersättningar		Se ovan
2-21	Årlig total ersättning		0 kr
Strategi, policyer & tillämpningar			
2-22	Uttalande om strategi för hållbar utveckling	Sid 20 "Miljö och klimat"	
2-23	Policyåtaganden	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Inledning"	
2-24	Integrering av policyåtaganden	Sid 19 "Hållbarhetsrapport 2022 - Inledning"	
2-25	Processer för att åtgärda negativ påverkan		Finns för internt bruk som vi avser lägga upp offentligt
2-26	Mekanismer för rådgivning och orosanmälan	Sid 23 "Personal-Kommunikation av kritiska angelägenheter"	
2-27	Regelefterlevnad		Inga avsteg att rapportera
2-28	Medlemskap i organisationer	Sid 15 "Nätverk och samarbeten"	
Intressentengagemang			
2-29	Förhållningssätt till intressenter	Sid 19 "Intressenter"	
2-30	Kollektivavtal	Sid 22 "Personal"	2022 genomfördes dialog kring socialt och miljömässigt ansvar (tex fråga om hållbarhetsrapport/policy och kollektivavtal) med 100% av våra nya tjänsteleverantörer
Väsentliga frågor			
3-1	Process för att fastställa väsentliga frågor	Sid 20 "Miljö och klimat"	
3-2	Lista med väsentliga frågor	Sid 20 "Miljö och klimat"	
3-3	Styrning av väsentliga frågor	Sid 20 "Miljö och klimat"	
Generella krav			
	GRI-index	Sid 25 "Hållbarhetsrapport 2022 - GRI-Index"	
	Statement of use	Sid 19 "Hållbarhetsrapport - Hur vi rapporterar"	
Ekonomi			

201	Ekonomisk utveckling 2016		
201-1	Direkt genererat och distribuerat ekonomiskt värde	"Årsredovisning 2022"	
201-2	Ekonomiska konsekvenser och andra risker och möjligheter till följd av klimatförändringar		Vi har inte identifierad någon klimatpåverkan som skulle kunna få stora konsekvenser i organisationen
201-3	Förpliktelser avseende förmånsbestämda ersättningar och pensionsåtaganden		Detta regleras i kollektivavtal. Fair Action är bundna av kollektivavtalet mellan Fremia och Unionen för tjänstemän som gäller alla anställda
201-4	Finansiellt stöd från myndigheter	"Årsredovisning 2022 - Not 2 Bidrag"	
205	Anti-korruption 2016		
205-1	Andel och antal affärsenheter som analyserats avseende risk för korruption	Sid 23 "Att motverka korruption"	
205-2	Kommunikation och utbildning avseende anti-korruption	Sid 23 "Att motverka korruption"	
205-3	Bekräftade incidenter av korruption och vidtagna åtgärder		Under 2022 har Fair Action inte fått in några anmälningar om faktisk eller misstänkt korruption
	Miljö		
305	Utsläpp 2016		
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1)	Sid 21 "Klimat och energianvändning"	Fair Action mäter co2-avtryck genom Zero Missions Klimatkalkylator för företag. https://zeromission.myclimate.org/sv/company_calculators/new
305-2	Indirekta, energirelaterade, utsläpp av växthusgaser (Scope 2)	Sid 21 "Klimat och energianvändning"	Se ovan
305-3	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 3)	Sid 21 "Klimat och energianvändning"	Se ovan
305-4	Utsläpp av växthusgaser, intensitet	Sid 21 "Klimat och energianvändning"	Se ovan
305-5	Minskning av utsläpp av växthusgaser	Sid 21 "Klimat och energianvändning"	Se ovan
305-6	Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen (ODS)		Ej tillämplbart: Aktiviteten finns inte i Fair Actions verksamhet
305-7	Kväveoxider (NOx), svaveloxider (SOx) och andra betydande utsläpp i luften		Ej tillämplbart: Aktiviteten finns inte i Fair Actions verksamhet
	Social		

401	Sysselsättning 2016		
401-1	Personalomsättning		24%
401-2	Förmåner till heltidsanställda som inte ges till tillfälligt eller deltidanställda		Förekommer ej
401-3	Föräldraledighet		Två personer, en man och en kvinna, hade rätt till föräldraledighet båda tog ut föräldraledighet. En av personernas ledighet hann ta slut denna återkom till arbetet
403	Arbetsrelaterad Hälsa och Säkerhet 2018		
403-1	Ledningssystem för arbetsrelaterad hälsa och säkerhet		Det systematiska arbetsmiljöarbetet regleras i föreningens personal- och arbetsmiljöpolicy
403-2	Identifiering av faror, riskbedömning och incidentutredning	Sid 22 "Personal - Samverkan mellan anställda och arbetsgivare", Sid 23 "Personal - Kommunikation av kritiska angelägenheter", sid 23 "Personal - Kortsiktig finansiering – ökad stress"	
403-3	Företagshälsovård		Föreningen erbjuder ej företagshälsovård. Det systematiska arbetsmiljöarbetet regleras i föreningens personal- och arbetsmiljöpolicy
403-4	Medverkan, samråd och kommunikation om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen	Sid 22 "Personal - Samverkan mellan anställda och arbetsgivare", Sid 22 "Personal - Värdegrunder som genomsyrar allt vårt arbete"	
403-5	Utbildning avseende hälsa och säkerhet på arbetsplatsen		All personal har genomgått HLR & första hjälpen-kurs
403-6	Hälsofrämjande åtgärder	Sid 23 "Personal"	
403-7	Förebyggande och begränsning av påverkan på hälsa och säkerhet direkt kopplat till affärsrelationer	Sid 23 "Att motverka korruption - Rutiner för att minimera risken för korruption "	
403-8	Anställda som omfattas av ett ledningssystem för arbetsmiljö		Det systematiska arbetsmiljöarbetet regleras i föreningens personal- och arbetsmiljöpolicy

403-9	Arbetsrelaterade skador		Under 2022 har Fair Action inte fått in några anmälningar om arbetsrelaterade skador
403-10	Arbetsrelaterad ohälsa		Under 2022 har Fair Action inte fått in några anmälningar om arbetsrelaterad ohälsa
404	Träning och Utbildning 2016		
404-1	Genomsnittligt antal utbildningstimmar per anställd per år		17h/anställd
404-2	Kompetensutvecklingsprogram och program för omställningsstöd		Kompetensutvecklingsplan diskuteras och följs upp individuellt med alla medarbetare under medarbetarsamtal. I Fair Actions avtal med Fremia ingår omställningsstöd från Omstella.
404-3	Andel (i %) medarbetare som får regelbundna utvecklingssamtal	Sid 22 "Personal - Medarbetarsamtal för bättre arbetsmiljö"	100%
405	Mångfald och lika möjligheter 2016		
405-1	Sammansättning i styrelse, ledning och bland anställda	sid 18 "Styrelse, kansli och medlemmar"	
405-2	Förhållandet mellan grundlön och ersättning för kvinnor i förhållande till män		Inget stöd för att löneskillnader på grund av kön förekommer på Fair Action enligt lönekartläggning 2022
NGO	Branschspecifika frågor-ekonomi		
G4-NGO8	Källor till medel och de fem största givarnas bidrag	"Årsredovisning 2022 - Not 2 Bidrag"	

ÅRSREDOVISNING 2022

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

VERKSAMHETEN

Allmänt om verksamheten

Fair Action är en ideell, partipolitiskt och religiöst obunden förening. Föreningen har sitt säte i Stockholm.

Fair Actions arbete bidrar till en hållbar värld, där mänskliga rättigheter respekteras och alla har en möjlighet att leva ett värdigt liv. Genom Fair Actions inflytande respekterar företag de mänskliga rättigheterna och tar ansvar för sin miljöpåverkan. Fair Action arbetar för att förverkliga denna målsättning genom att:

- Granska företag.
- Samarbeta med lokala organisationer i låglöneländer.
- Samverka med andra organisationer nationellt och internationellt.
- Bedriva aktivt opinionsarbete.

Främjande av ändamålet

Fair Action har under verksamhetsåret 2022 främjat organisationens ändamål genom att driva projekt och påverkansarbete för frågor gällande mänskliga rättigheter och hållbarhet inom föreningens fokusbranscher kläder, läder och bank. Föreningen har dessutom drivit projekt inom politisk påverkan för en hållbar industri samt två projekt för att ungdomar ska lära sig mer om föreningens frågor. För ytterligare beskrivning av projekt och resultat, se Fair Actions verksamhetsberättelse.

FLERÅRSÖVERSIKT

Beloppen i flerårsöversikten är angivna i tusental kronor om inte annat anges.

	2201-2112	2101-2112	2001-2012	1901-1912
Omsättning	5 478	4 646	3 954	3 050
Resultat efter finansiella poster	-4	-50	-71	103
Balansomslutning	1 778	2 246	1 513	1 060

1

2021-01-01

2021-12-31

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter	50 580
-----------------	--------

47 820

Gåvor	5 840
-------	-------

4 981

Bidrag	2	5 338 361
--------	---	-----------

4 443 380

Nettoomsättning	3	76 582
-----------------	---	--------

150 298

Övriga rörelseintäkter	6 896
------------------------	-------

0

Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.	5 478 259
--	------------------

4 646 479

Handelsvaror

Handelsvaror	-647 556
--------------	----------

-530 516

Övriga externa kostnader	-573 566
--------------------------	----------

-586 043

Personalkostnader	4	-4 261 169
-------------------	---	------------

-3 580 289

Summa rörelsekostnader	-5 482 291
-------------------------------	-------------------

-4 696 848

Rörelseresultat

-4 032

-50 369

Resultat från övriga finansiella anläggningstillgångar

13

0

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	21
--	----

21

77

Summa finansiella poster **34**

34

77

Resultat efter finansiella poster	-3 998
--	---------------

-3 998

-50 292

Resultat före skatt	-3 998
----------------------------	---------------

-3 998

-50 292

Arets resultat -3 999

-3 999

-50 292

BALANSRÄKNING

1

	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>		
Andra långfristiga värdepappersinnehav 5	278	278
Andra långfristiga fordringar 6	2 800	2 800
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>	3 078	3 078
Summa anläggningstillgångar	3 078	3 078
Omsättningstillgångar		
<i>Kortfristiga fordringar</i>		
Kundfordringar	0	0
Övriga fordringar	18 701	9 896
Upparbetade men ej fakturerad intäkt	0	51 173
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	120 804	60 000
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>	139 505	121 069
<i>Kassa och bank</i>		
Kassa och bank	1 635 217	2 122 268
<i>Summa kassa och bank</i>	1 635 217	2 122 268
Summa omsättningstillgångar	1 774 722	2 243 337
SUMMA TILLGÅNGAR	1 777 800	2 246 415

EGET KAPITAL OCH SKULDER	2022-12-31	2021-12-31
Eget kapital		
Eget kapital vid räkenskapsårets början	676 005	726 297
Årets resultat	- 3 999	-50 292
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	672 006	676 005
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	86 793	22 912
Skatteskulder	29 415	19 966
Mottagna ej använda bidrag	757 194	1 183 650
Övriga skulder	161 585	215 358
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	70 807	128 524
Summa kortfristiga skulder	1 105 794	1 570 410
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	1 777 800	2 246 415

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Enligt BFNAR 2016:10

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNA 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Materiella anläggningstillgångar

Föreningens samtliga materiella anläggningstillgångar har värderats till anskaffningsvärdet med avdrag för avskrivningar som fördelas över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Nyckeltalsdefinitioner

Nedan definieras nyckeltalen i förvaltningsberättelsens flerårsöversikt.

Nettoomsättning = Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar. Resultat efter finansiella poster = Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter

Not 2 Bidrag	2022	2021
Allmänna Arvsfonden	2 527 446	1 688 883
EU	336 903	89 384
Forum Civ	1 652 530	1 664 330
Konsumentverket	729 231	850 000
Naturvårdsverket	92 250	150 783
Summa	5 338 360	4 443 380

Not 3 Nettoomsättning	2022	2021
Uppdragsförsäljning	76 488	150 300
Summa	76 488	150 300

Not 4	Personalkostnader och medelantalet anställda	2022	2021
	Medelantalet anställda	6,7	5,8
	Män	2,1	2
	Kvinnor	4,6	3,8
	Antal sjukdagar per arbetstagare och år	2,8	4,3
	Antal friskvårdstimmar per arbetstagare och år	83	71

Not 5	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	278	278
	Utgående anskaffningsvärden	278	278

Not 6	Andra långfristiga fordringar	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	2 800	2 800
	Utgående anskaffningsvärden	2 800	2 800

Signerat dokument

via <https://min.ebox.nu>

signera VB till årsmötet

Signerad text:

Jag har läst och förstår innehållet i PDF-filen (1) och samtycker och godkänner allt som avtalas däri, som om jag skrivit under en fysisk utskrift av PDF-filen (1):

(1) Avser PDF-fil enligt följande

Namn: VB 2022 inkl årsredovisning.pdf

Storlek: 1607334 byte

Hashvärde SHA256:

d1c9d71a4fb8f4fb7810bfff12a8498de1e3da695aafb45372fb6d64afd97a9f

Originalfilen och signaturerna är bifogade som bilagor till denna PDF.

För att öppna bilagorna kan en dedikerad PDF-läsare krävas.

Signerat av 9:

JENNY GENTELE

Signerat med BankID 2023-05-02 09:53 Ref: 35fbb5c3-1504-43d7-9c60-742edfca9ca8

SANDHYA RANDBERG

Signerat med BankID 2023-04-27 11:35 Ref: 791739bf-1f55-4549-9e79-9a2cfaf6e473

Sofia Josefin Stenfeldt

Signerat med BankID 2023-04-26 17:46 Ref: 1d449ec3-8029-42a9-98e7-cb955fe1511b

LIV SHANTINE MARGARETHA FJELLANDER

Signerat med BankID 2023-04-26 17:18 Ref: 850f4c26-113c-45cb-9021-864da26d55ae

SHARI SABEL STRANDMARK

Signerat med BankID 2023-04-26 03:28 Ref: 02418cae-3fc0-4ffa-8c0d-23c17511fc5d

JULIA ENGQVIST

Signerat med BankID 2023-04-25 21:48 Ref: 0a769d81-1a77-4869-95f1-f92647ce2212

REBECKA WINELL REID

Signerat med BankID 2023-04-25 17:58 Ref: c55f812f-848a-4aa1-b7f3-e76b6b700b36

JONAS ANDERSSON

Signerat med BankID 2023-04-25 15:18 Ref: 82806968-21e0-49bc-83b8-700cc417d149

SHANAR TALEB-TABRIZI

Signerat med BankID 2023-04-25 15:04 Ref: b84bac9b-0bcc-4007-bfcb-1c5d543b86a2